

Colleg. S. J. Monachi 1720
COMPENDIUM

VITÆ

B. ALOYSIJ

GONZAGÆ,

E Societate JESU

Cum ejusdem Officio,

ac Beneficijs,

WOLFGANGO

ab, & in ASCH,

collatis

Anno 1618. & 1622. & 1635.

Auctore

R. P. JACOB C

BIDERMANNNO.

Permissu Superiorum.

Impensis aureæ Eleemosynæ

S. Joan. Baptistæ.

MONACHI J, Typis Jo-
annis Lucae Straubij, 1720

Bayerische
Staatsbibliothek
München



COMPENDIUM VITÆ

B. ALOYSIJ GONZAGÆ,
Societatis J E S U.

BEatus ALOYSIUS, Ferdi-
nando Gonzaga S. R. I. Prin-
cipe, & Castilionis Stiverorum
Marchione, ac Martha Taniâ
illustribus parentibus pro geni-
tus, primam septimo Idus Mar-
tias Anno 1568. Castilionensi in
arce lucem aspexit. Cùm à me-
dicis conclamata Matris, ac in-
fantis vita esset, illa voto ad
Deiparam nuncupato, fatali
partûs discrimine soluta est: hic
verò non sospes modò, verùm
antè, quàm totus ederetur, salu-
taribus undis est ablutus, eximio
Dei privilegio, qui eum sibi ab
ipsis Matris visceribus suâ gra-

A 4

tiâ

2 *Compendium vite*

tiâ voluit initiari, Septennium
ingressus, primum ei studium
fuit, Deum, Divósque positis
nudâ in humo genibus, quotidiana
no Mariani Officij, psalmorum
(quibus à Gradibus, vel pœni-
tentiâ nomen est) aliarúmque
statarum precum penso venera-
ri; quæ singula nec per unius
diei spatium, quidquid alij vaie-
tudinem ex quartanâ decem, &
octo mensium feбри exhaustam
obtenderent, morbi etiam tem-
pore intermisit. Florentiæ nono
ætatis anno, Sacro Magnæ Matri
accuratiùs placendi desiderio
accensus, virginitatem voto
spopondit, quam etiam ad mor-
tem usque à nævo etiam levissi-
mo intaminatam conservavit;
quâ in re ei rarum è cœlo donum
obvenit, quod ejusdem corpus
nullo unquam indecente stimu-
lo,

lo, nec mens ullâ obscenâ specie fuerit laceffita. Fœminarum, etiam illustrium, ac sanguine junctarum aspectus æquè, ac alloquia rigidè declinans, ne Matri quidem absque arbitris colloqui sustinuit: atque ideò fœminarum hostis, Angelúsque de cœlo capsus, pio cognomento est dictus. Una illi, dum in palatinis Principum Aulis ageret, voluntas fuit, crebra pœnitentiæ, & Eucharistiæ frequentatio, ardentia de rebus sacris colloquia, repetitæ per diem, & noctem plurium horarum mentales orationes, lusuus, ac spectaculorum, etiam honestissimorum fuga, immodicus penè cruentarum sui diverberationum ardor, flexanimis erga Moderatores reverentia, comis ergà famulos submissio, studiosus externi splen-

A 3 splen-

4 *Compendium vite*

splendoris neglectus, spontaneus
detritarum vestium usus, plus-
quàm virginalis oculorum con-
tinentia, tam accurata demum
actionum omnium ad Dei bene-
placitum conformatio; ut pub-
lico passim pronuntiato jaclare-
tur, ALOYSIUM vitam degere
exacti Religiosi, neque ex carne
compositum videri. In flagro-
rum defectu, aut lora, quibus
canes alligantur, aut divisa fu-
nium frustilla, ferream quandò
que etiam catenam ad se dila-
niandum adhibebat: quin imò,
cilicinæ vestis loco, equestribus
se se calcaribus succinxit, ut fer-
atis eorundem radiolis utrum-
que acerbè latus fodicaretur. Ut
asperius cubaret, asserculum, vel
obvia è lignis fragmenta linteis
supponebat. Lautior ab undeci-
mo ætatis anno mensa, ovo sæ-
pè

pè uno definiebatur, & crebrò
vix uncia pondus superabat.
Hæc inter omnigenarum virtu-
tum studia post maturam de cer-
ta sibi Religionum familia deli-
genda cum Deo initam delibera-
tionem, calcato sæculo, Societa-
tem JESU amplecti decrevit;
vel maximè in electione hæc
confirmatus, quòd ipso Beatæ
Virginis assumptæ festo post di-
vinam Synaxim pijsimè perce-
ptam ex ejusdem icone hæc so-
latij plenissima verba inaudie-
rit: *Societatem IESU ingredi.*
Ipsa hæc postmodum imago no-
men *B. Virginis de bono Consilio*
est sortita, magnâque Madriti in
hæc usquè tempora colitur ve-
neratione Impetrato post lu-
ctam propè triennalem, variâ-
que cum plurimis, Sancto propo-
sito obnitentibus, certamina,

Parentum annutu sese secunda
Novembris, Anno 1582. in Ro-
manum Societatis Tyrocinium
transcripsit, omni, ante ejus adi-
tum Fratri suo, jure, quod ei na-
taliū prærogativa defererebat,
tantâ lætitiâ abdicato, ut iter
Romam agens magnæ authori-
tatis Viro contestatus sit, *non
tanto Fratrem gaudio sibi successis-
se, quanto ipse illi decessisset.* Ubi
primū in primæ Probationis
cubiculum est inductus, toto ani-
mo exultans illud Davidis usur-
pavit: *Hæc requies mea in sæcu-
lum sæculi; hic habitabo, quoniam
elegi eam.* Emicabat in eo præ-
ter cætera virtutum, quas ex sæ-
culo in Religionem illatas pari
ardore complexus est, decora,
exactissima regularum omnium
observantia, quarum nullam
consultò se, quoad in Religione
vixit,

vixit, violâsse, Romani Collegij:
Reſtori ante mortem eſt confeſ-
ſus: conſtans, dum altioribus,
tam Philoſophiæ, quàm Theo-
logiæ ſtudijs vacaret, ſolius di-
vinæ gloriæ intuitu applicatio:
conjuncta cum perſpicaci judi-
cio, ac eminente, ipſiſque à Pro-
feſſoribus æſtimato præ cæteris
ingenio, animi profunda demif-
ſio: ardens precandi, meditan-
diſque tantâ collectæ mentis in-
tentione ſtudium, ut profeſſus
ſit, ſuas aliquando ſex menſium
in precando evagationes, reci-
tandæ Angelicæ ſalutationis
ſpatium non exceſſiſſe: tenerri-
mus in Eucharistica Myſteria
amor, quem præmiſſa per tri-
dum apparatio, ac inſecuta to-
tidem diebus gratiarum penſio
abundè comprobavit: vivus de-
mum lucrandarum Deo anima-

rum zelus, qui eundem in chari-
tatis victimam creditur Numini
acceleratâ morte immolâsse.
Cum enim multi è Societate, fe-
rali Romam lue depascente, in
ægrorum obsequia convolâs-
sent, à Moderatoribus, ut his ac-
censeretur, ardentibus precibus
impetravit: Quo in charitatis
munere ijs vel maximè adfuit
ALOYSIUS, quos præ cæteris
morbi vis reddiderat fædiore.
Interea & ipse grassante malo
afflatus, septimòque morbi die
ritè omnibus morientium Sacra-
mentis, quod ipse flagranter ex-
petierat, præmunitus, morbo
repente in hæcticam febrim abe-
rante, trium & amplius mensium
spatio gravibus doloribus est ex-
agitatus, quos gaudio gestiens ad
Christi patientis honorem, ut-
que accenso Martyrij sæpius
alias

aliàs à se exoptati desiderio modo aliquo satisfaceret, perferebat. Eâdem hâc temporis opportunitate usus, rara in Deum, Virginem, Cœlitésque pietate, intentâ cœlestium rerum meditatione, ac mirifica sui depreffione (qua impulsus in terram depolui moriturus oraverat) ac pijsimè audita indies psalmorum pœnitentiæ dicatorum prælectione, magnum meritorum thesaurum sibi coaceravit: donec tandem elabente jam octavo Theophoriæ die, quem sibi supremum fore permultis antè prædixerat, sacro Viatico denuò refectus, augustissimo JESU nomine invocato, inter tenerrimos ad Christum è ligno pendulum affectus Conditōri suo candidissimam, nullâque mortifera omnem per vitam culpâ coinqui-

10 *Compendium vitæ*

quinatam animam reddidit 27.
Junij, Anno 1591. Accepto de
morte impendente nuntio, cum
totam propè noctem in dulci ex-
tasi traduxisset, invisenti se Sa-
cerdoti gaudio exultans accla-
mavit: *Letantes imus, letantes*
imus. Et ivit sanè, ubi eum S.
Magdalena de Pazzis in mentis
excessu posita inter cœli Indige-
tes elatum conspexit, visâque
ALOYSIJ gloriâ sacro horrore
correpta in hæc verba erupit. *O*
quantam gloriam habet ALOV-
SIUS, Filius Ignatij! nunquam
id credidissem, nisi id ostendisset
mibi IESUS meus. Multis in vi-
tâ, plurimis post illam toto ferè
orbe miraculis claruit, quorum
sex, & ducenta in Processibus à
fide dignis, vocatísque testibus
jurata, S. Romanæ Rotæ jam
multos ante annos sunt oblata,
&

B. Aloysij.

II

& nova indies, Deo Beati hujus honorem promovente, aggeruntur. Ipse Parens Marchio sanctum suum inter tam pias lachrymas agonem Filij tum adhuc viventis sanctitati adscripsit: *ALOYSIUS*, inquit, à *DEO* optimo Max. ut hoc salutari dolore cor mihi suffigeretur, impetravit. Clemens verò VIII. de ejusdem *ALOYSIJ* sanctimonia post illius mortem cum Marchione Castiliano, Oratore Cæsareo agens, teneras inter lachrymas hæc elocutus est: Hic certè est, qui te servavit, & familiæ suæ pacem attulit. Habes in cælo, in cuius fida tutela sit, quique omnem abs te noxam propulsabit. Hunc deinde anno 1606. Paulus V. Beati titulo, postmodum anno 1621. Gregorius XV. solenni ad aras cultu decoravit.

A 7

B V

BENEFICIA

B. ALOYSIJ meritis & pre-
eitus impetrata.

APPROBATIO

Reverend. & Illustriss. Princ.
ac Dom. D. VITI ADAMI
Episcopi Frisingensis.

Insignia ista à divina bonitate
per Beatum Aloysium Gonza-
gam uni suorum Clientum impe-
trata, & testatissima fide in hanc
vitomen redacta Beneficia digna
t, quæ lucem publicam aspiciant,
potius in luce publica conspi-
tur, ut discant plures, quanti-
mosus hic Sospitator in Trium-
ante Ecclesia sit meriti, & quan-
proinde etiam nobis in Mili-
ante debeat esse venerationis.

Vitus Adamus.

I. ALOY.

A LOYSII GONZA-
GÆ nomen, in Beatos
auspicatò relatum, ut
exteris æque Italisque illustre
est, ita jam pridem & Adole-
scentibus magno ad virtutem
incitamento, & Clientibus mul-
tis, inter adversa infestaque ad-
jumento fuit: satisque constat,
id alijs ad ægritudines animi le-
vandas, alijs ad curandos corpo-
rum morbos, alijs ad alia proli-
ganda, non semel jam, non ob-
scurè, valuisse. Quos inter re-
ticeri sine Cœlitum injuria non
potest Vir nobilis, quem, in pau-
cis annis, ne Cœlo Deoque in-
gratus viveret, ter ex ultima
Germania Romam petere, & Pa-
tronus ibi cineres venerari, ma-
gnitudo beneficij & accepti me-
moriam subegit. Is Wolfgangus
est

est ab Alch; genere, quod in Boicis est vetustum, & multa majorum imagine clarum habetur; domo Landishutanus, & hodie in patriæ suæ Canonicis spectatur, ac nuper Antistitum duorum Principumque consilijs adscriptus. Cui, rerum, quas hic prodere litteris ingredimur, fidem, magni testes tabulæque adstruunt: & qua in parte hi tales desiderantur, ipsa narrantis honestas, morésque, esse pro testimonio possunt.

20.

MQnachium Boicæ caput sedésque Principum est, Urbs cum ornamentis pluribus, tum Athenæo præsertim nobili, & litterarum eximio cultu per omnem Germaniam famosa. Ibi Wolfgangus, quem diximus, etiam tum Adolefcens animum.

munum ad litteraturæ politioris
studium adjunxerat. Sed pro-
gressum hæcenus, jamque ad
majora quotidie connitentem,
valetudo destituit; morbusque,
qui improvisus aderat, ab in-
cepto, velut injecta manu, di-
vertere; & libros omnes litte-
ræque coëgit omittere. Annus
tum agebatur à millesimo, &
sexcentesimo septimus decimus;
isque jam præceps Decembrem
vergebat: cum suborti oculo-
rum dolores vim videndi prope
omnem ita afflixere, ut brevi
non ad remota solum ille cali-
garet, sed sæpè ne ad ea quidem,
quæ præ manibus erant, acies
obtusa suppeteret. Inde prehen-
sare manu parietes, & eorum
flexu, prætentare vias, quoquo
commeandum foret, cæci in
morem cogeatur. Tum autem,
sicubi

ficubi nictanti, radius quantu-
læcunque lucis incidisset; oculi
diem velut ominosum, exosi,
refugere; & solis impatientes,
se se ultro quæsitis in tenebris
(quæ quidem, vel injussæ nimio
plus aderant) damnare, atque
identidem novi cruciatus, alij
super alios, sævire.

3.

MEdicos ea res, diu neque
paucos, nec imperitos,
exercuit; dum omnes in me-
dium consulere jussi, de ope re-
perienda statuerunt. Decretum
est, omnia experiri. Igitur A-
dolescens mensem integrum
conclusus, & severis legibus va-
letudinatio auctoratus, nullum
adeo diem habuit ab experi-
mentis tristibus, immunem: sed
quidquid uspiam meditari, aut
pulveris, aut liquoris invenie-
batur,

batur, id omne, nunc oculis effusum, nunc ori faucibusque ingestum, & reluctante natura identidem perhaustum. Verum hic omnis omnium conatus, huc denique recidit, ut crescente in dies malo, nec remedium oculis sufficere, & medicos ipsos consilium deficere videretur. Quamquam rebus inter Monacenses Medicos, sic desperatis, hoc postremo convenerat, ut ad Ophthalmicos, qui duo tum Augustæ celebres habebantur, æger devehderetur. At ij ipsi simul, quid morbi esset, per litteras reseivete, Negarunt, operæ pretium facturos in ægro ad se transportando: Nec enim malo, tam insolenti, opem à se ullam debere postulari. Experirentur tamen ipsi interea, quod unum innoxie possent, cauterio cervices inu-

rere, si qua fortè noxius humor,
 ea re, se parte effunderet; priús-
 quam cæcitas, obducto oculis
 callo, se prorsus obfirmasset.
 Tam triste pronunciatum exa-
 nimare Adolescentem potue-
 rat; ni aliunde se majus auxi-
 lium in tempore ostendisset. Id
 mense Martio, præludere in
 hunc modum bonis auspicijs
 cæpit.

4.

Dile, quem à Virgine salutatâ
 festum agimus, confert ad
 hanc Numinis Parentem sese
 Eger; & conceptis precibus,
 per quicquid illi dulce in vita
 charumque fuisset, obsecrat, cæ-
 cutientis, ac propediem cæci,
 causam ut Patrona suscipiat, nec
 dediti Clientis ac cætera deser-
 ti ultimum discrimen insuper
 habeat. Secundum has preces,
 mirus

virtus continuò sensus animum pervadere; primamque in ægro spem excitare; fore ut voti sui damnatus, visum opportunè reciperet. Quæ tamen spes intercedere scito Medicorum non ita potuit, uti cæperant, quin cruciare interea laniarèque adolescentem perseverarent. Sed in diebus paucis, quibus hæc acta sunt, insperatò sub horam fortè decimam (quæ Italis quinta tunc aut sexta decima erat) evenit, ut videre sibi quatuor Cœlitum objectam speciem videretur, Ignatii, Xaverij, Aloysij, Stanislai; eo corporis orisque habitu, quo per id tempus, depicti in Monacensi templo spectabantur, simul animus futura prælagire; & nempe oculos unicorum alicui acceptos relaturum se, vaticinari. Tametsi ne istu

istud quidem ita pensum ha-
buit æger, ut alijs putaverit
aperiendum; veritus, ne for-
tuito oblatae imagines, sensibus
incautis, ut sæpe fit, illusissent.
Sub idem tempus, ex Italia Mo-
nachium venit. Antonius qui-
dam Lambertengus, Vulturien-
sis, Adolescens Wolfgangi æ-
qualis. Qui quod eodem in lit-
teris magistro utebatur, P. Geor-
gio Spaisero, multa ei & admi-
randa referebat, quæ tum fortè
inter Alpes Rhæticas facta, ad
Aloysij Beati illustrem memo-
riam pertinebant: Non cineri
solum & ossibus, sed ipsi adeo
lampadi, quæ pensilis ad ejus ibi
imaginem arderet, cœleste quid-
dam & natura potentius inesse:
idcirco haustum inde liquorem,
à multis Religiosè ambiri, &
morbis hominum malisque su-
perio-

perio rem putari. Addidit, ejus
olei ampullam se quoque cir-
cumferre; parvulam quidem il-
lam, sed sibi auro contra pretio-
sam, & plurium certè necessita-
tibus suffecturam.

5.

Lætus hoc nuntio Magister,
nihil prius habuit, quam ut,
facta sibi liquoris copiâ, de
Wolfgango suo (quod ægro no-
men esse, supra meminimus)
cogitaret. Nam & hujusce stu-
dijs idem ipse datus moderator
fuerat. Igitur cum oleo rec-
ad ægrum, eique rem omnem
ut narratam acceperat, pauc-
renarrat. Sed quod is de Aloy-
sio tum præter nomen & imagi-
nem, nihil admodum nosset, ne-
cesse habuit, quis genus ille, un-
de domo, quâ religione & inno-
centia Juvenis fuerit, explana-
re.

re. Commodum dicere finierat, cum illico Wolfgangus exfilire, ut incredibili amote cœpit in Aloysium ferri: neque animi jam pendere, quin ille monstratus sibi Medicus foret, cujus ope oporteret ad valetudinem redire. Quam quidem fiduciam, ceu futuri securus, apud familiares jam tum ausus est asseveratè profiteri. Interim mira voluptate animus exuberabat: & quamvis moræ impatiens, rorem nobilem oculis illinire perquam optaret; valuit tamen religio, ut differri tantisper suum oculi remedium finerent, quoad noxijs animus deterfis, ad Eucharisticam dapem purior accubisset. Tum deinde luminibus cæptum est oleum offundi. Et secuta statim non obscura mutatio, sensusque animi tantus, ut

ut in
suav
tero
quæli
sefell
quo te
affecta
confest
que ocu
spectacu
bus ad
jámque
aliud p
quàm ut
præluder
EXspec
causâ
dum deniq
jas, ad ult
memorabili
Nam factu t
vix etiam dun

ut inde reliquum diem continua
suavitas tenuerit. Mox, ut al-
tero die licuit, alterum in oleo
quæsitum remedium fuit, nec
sefellit medicus liquor. Nam
quo temporis momento partem
affectam humor attigit, magni
confestim imbres erumpere, at-
que oculi ubertim pluere, ut
spectaculi novitas circumstanti-
bus admirationem concierit:
jamque adeò, ne illi quidem
aliud persuasum habuerint,
quàm ut crederent, eas pluvias
præludere venturæ serenitati.

6.

EXspectatum inde, nescio quâ
causâ, paucis diebus est:
dum denique septimo Idus Ma-
jas, ad ultima experimenta,
memorabili eventu, processere.
Nam factò tertium periculo,
vix etiam dum liquor palpebris.

B

le

se superfuderat. (Nam ad oculi
quidem pupillam, nunquam is
penetrabat) cum derepente,
multò sævissimè cruciatus inva-
sere, quorum insolentia victus
Adolescens cum clamore la-
mentari subigeretur, atque al-
tè, ecqua manu, sui sibi ocu-
li intorquerentur vociferari:
Nam, allatâ vi, verti prorsus
versarique pupillæ credebantur.
Simul rursus fluere certa-
tim plurèque oculi, & fecem pu-
rulentam saniemque tanto nu-
mero egerere, ut virium defe-
ctu, in lectulum prolapsus, non
diutius tamen decubuerat, quàm
preces fortè Dominicæ sexies-
septies pronuntiarentur. Tum
autem subita quædam & mira-
bilis rerum conversio apparere.
Colligit sese Adolescens, cubi-
tūque alacer surgit! atque ecce
tibi

tibi reclusis luminibus circum-
 spicit, clarè jam omnia perspi-
 cuèque videt: Nullum pristini
 doloris indicium extat: nulli
 uspiam nævi, quibus depulsæ
 cæcitatis vestigia notarentur:
 sed sereni purique orbes, quàm
 lucis olim impatientes, tam in-
 trepidi nunc diem radiósq̃ue ex-
 cepere. Inde ille, qui paulò an-
 tè, vix parietes nisi manu tenta-
 tos, observasset, nunc littera-
 rum apices quosque & caracte-
 rum prope evanidos, fugientés-
 que ductus, perspicax rimatur.

7.

EA propter abdicatis illico
 præsidijis, quibus varijs ad
 eum diem usus, visum utcunque
 sustentarat; valere mortales
 Medicos, eorumque cauteria (ne
 valetudo se illis deberet) au-
 denter facessere iussit, certus

B z

ab

ab alia manu sese alijſque medicamentis convaluiſſe. Nec erubuerunt ipſi Medici, rem, uti acciderat, ſyngrapha ſua teſtari, & palam humanis conſilijs majorem, confiteri. Ea Syngrapha in ſcrinijs Ingolſtadij diu ſervata; Beneficium, quod uni eximium Deus, ob Aloyſij glorioſa merita, contulit, apud complures alios prædicavit. Septem circiter menſes ea doloris, & morbi tempeſtas tenuit; & ejus ſpatij plus dimidium Medicis datum; nullo interea proſectu, qui vel arti, vel naturæ tribueretur: Cælo ſibi uni omnia vindicante. Provixit ab eo die Wolfgangus, annos haud minus undeviginti; hodiéque, dum iſta ſcribimus, inter Canonicos Viros nobiles, cæcitati ſuæ ſuperſtes, valet: viſu tot annis nunquam

quam interea labefacto. Atque
ut aliquid ille Patrono, pro re-
ceptis luminibus reponat; suam
Aloysio linguam auctoravit; qua
ejus tanta de se merita, nullo
(quâ licet) neque tempore, nec
loco prætermittit (gratus me-
morque Cliens) ad Dei gloriam
commemorare. At non hoc uno
illum vinculo obstrinxit Aloy-
sius: alijs eundem haud multo
post visus est iterumque obli-
gasse. Mihi venia erit, si eorum
aliqua hic lectoribus indicâro.

8.

CUM eo cruciatu, quem
Wolfgango vehementem
ac diuturnum oculi concivêre,
capitis quoque se dolor socia-
rat: atque ab eo deinde (quod
feri plerumque solet) plagam
luculentam memoria acceperat;
ut nunquam ea nec penso, quod

B 3

red-

P 1

donb 1

reddendum in scholis erat, sufficeret; nec alia, centies licet inculcata, comprehenderet. Sed & preces ipsæ, cetera familiares, excidebant: & novas porro condiscere, quas legitimas quotidie Canonici solvunt (nam in horum Collegium eo tempore cooptandus jam fuerat) labor ipsi quàm assiduus, tam irritus erat. Scilicet semestri dolore caput incessente, vitium memoria fecerat; & quamvis depulso nuper dolore, malum adhuc pertinax obturbabat. Inde sollicitari Adolescens, & sæpe, quid consilij quondam caperet, secum cogitare. Forte quadam, ut Ingolstadij in Scholarum aula, sacris adstitit, oculos ad Aloysij sui imaginem, quæ picta coloribus suberat, adjecit; instigari se ratus, ad aliquid ab eo flagitan-

tan-

tandum; nullâ formidine repulſæ. Non diu moratus, petit memoriæ, quam ex morbo amiſerat, uſum, quo ut ſeſe ab æqualium probro (nam ludos illum pervicax oblivio faciebat) vindicare, & res ſcitu neceſſarias capere promptius retineréque poſſet. Auditum eſſe, id documento fuit; quod mox atque ex eo loco digreſſus eſt, ſui experiundi cauſſa, verſus benè multos nullo negotio perdidicit, eosque Magiſtro (rem veluti novam admiranti) ex prompta memoria retulit: & porrò complura poemata, quæ ipſe de B. Aloyſio facta legerat; duosque adeo libros, quos ſuper ejusdem vitæ Virgilius Ceparius elucubrârat, facilis conatu totos ita memoriæ mandavit, ut eos multis deinde annis, velut affixos

ibi tenaciter fideliterque conservârit.

9.

Meruerant hi Cœlitum favores jam pridem, ut Adolefcens gratiam Patrono aliquam haberet. Et habebat ipse tum quidem; sed adhuc animo consignatam, quodque per ætatem, juris sui non esset, nullo dum opere conspicuo proditam. Pòst igitur, quam esse in aliorum potestate desijt, inter primas hoc illi curas fuit, ut de suo in Aloysium amore, palàm apud mortales faceret. Atque idcirco (ut prætermittam sacella duo, quæ Ingolstadij & Landishuti, in ejus honorem à fundamentis, illustria condidit; alterúmque argenteâ statuâ, alterum instrumento vario, sumptuosè ornavit: (Nam hæc ejus studia, loci jam

jam huius non sunt) ter ipsemet
Romam, ad visendos Patroni
sui Cineres, magnis itineribus
contendit. Quâ quidem utra-
que profectio, quantò impen-
sius laboravit, ut debiti memor,
antiquum nomen expungeret;
tantò plura majoraque nomina
indies apud Aloysium fecit:
quippe cui, voto soluto, manse-
rit obligator, quam fuerat, ad-
huc signato.

10.

Incidit harum peregrinatio-
num prima, in annum vigesi-
mum secundum: eam Adole-
scens pridem, uti voto concepe-
rat; sic longè post Invenis, hor-
tante, quod credebat Aloysio, &
ad maturandam identidem vo-
cante, suscepit, ita quidem, ut
quando per vires aliud non lice-
bat, equo vectus ince deret, nul-

lo tamen ad ministerium famu-
lo uteretur. Cavere interim non
potuit quin comites certè se ali-
qui adjungerent; Etsi non ijs
moribus omnes, quorum socie-
tatem optasset: quippe complu-
rium æquè vita ac oratio, ab
ejus consilijs longè abhorrebat.
In illis homo Cheruscus erat, de
Lutheri stabulo, oris improbi &
impurissimæ linguæ scurra. Is,
quanquam pedes, præferratum
hastile, tabellarij ritu, porta-
ret, cetera tamen expeditus,
cursum equitis facilè æquabat;
juxtaque adambulans, toto bi-
duo verba tam nuda, tamque sa-
lacia ructabat, ut illa pene se
ipsa erubescere cogerentur. Non
tulit hominem spurcidicum, in-
genua indoles, tam impunè la-
scivire: sed seriò sæpeque in-
crepitum, mittere infame cœ-
num.

num, & parcere tandem verecundis auribus iussit. Tum verò Cynicus, ut ægrè Censori suo faceret, multò adhuc liberius impudentiùsque garrire: Neque linguæ probro contentus, jam ipsum aliòsque ad flagitium, effrons tenebrio hortari; & mille modis honestati, innocentiaque illudere. Nihil hîc Juveni relinquebatur, quàm, ut citatiori cursu viam præciperet, donec intervallo se aliquo à scurra pedite separâset. Quod ipsi consilium ex animi sententia non successit. Nam effecerat precario scurra, ut ab altero comite in equi sui clunes sublatus, properantem infelix hederâ consequeretur. Ibi cum melior se ipso nec dum esset, rupit patientiam. Coelitum, petulans lingua; cæpitque suum Aloysius Clientem:

vindicare. Wolfgangus enim
obsaturatus tot injurijs, subla-
tis in Cœlum oculis; Scis, in-
quit, Aloysi, castissime juvenum,
hoc, quicquid itineris est, tua
me causa suscepisse. Obtundit
tamen turbâtque jam Cynicus
iste, cujus hæc tot aurium con-
vitia, si dissimulanda tibi tu quo-
que existimas, ego porro non ha-
beo, qui hominem lascivum im-
purumque compescam. Vix ista
secum Adolescens prope stoma-
chans absolverat; Cùm inte-
rim iste (crederes arcano fulmi-
ne ictum) equo excutitur, lap-
susque præceps, in hastulæ suæ
mucronem totus ita induitur, ut
surâ pedis perfossâ, & ambu-
landi simul jocandique materiâ
amissâ Comitum opem ejulans
imploraret. Animadverterunt
alij quoque, (quamvis ipsi etiam
hæresi

hæresi afflati > non temerè factum, ut humi effusus tenebrio suo in sanguine nataret. Exprobrarunt certè, monuisse se dudum, ne molestus esse Juveni, joca tam inficeta nauseanti, pergeret: sed spretum ab ipso consilium huc evasisse, ut luere modò, linguæ intemperantiam plagæ insolentia cogeretur. Ita faucium, obigato, ut licuit, vulnere, equo rursus imponunt, & ad meritoriam tabernam precario deportatum relinquunt. Ista cum inter Alpes Tridentinas, adulto jam Augusto, sic evenissent, majus quiddam ac memorabilius, superatis paulò post Alpibus in Gallia Cispadana contigit.

II.

I Neunte Septembri Ferrariam devenerat: inde Bononiam
B 7 ver-

versus sine duce, sine comite
progressus, dum in patenti pla-
nitie se solum esse, & nulla ne-
que viæ, nec linguae notitiâ pol-
lere cogitat; ominoso, ut fit
horrore concutitur. Auxere for-
midinem visæ utrinque silvæ;
cetera omnia campi & solitudo.
Quare ut animum ipse adversus
incerta fortunæ confirmaret,
cælum suspectans, voto se obli-
gat, ut si periculum, quod in-
gruebat, incolumis depulisset,
tum enimvero, quicquid sibi ar-
genti cœlati reliquum esset, id
universum in Aloysij statuam
conflaret; eique sacellum, quan-
to maximo ornatu posset, in-
strueret. Quod votum deinde,
simul domum ex itinere redijt,
fide summa persolvit. Et statua
quidem ex argento solido fusa,
Ingolstadij, in Societatis Tem-
plo;

plo; Sacellum verò Landishu-
ti, in ejus privatis ædibus, ho-
dièque conspicuè visitur. Cæte-
rùm voto, quod diximus, nun-
cupato, Wolfgangus continuò,
hortatorem visus est aliquem
sentire; à quo, maxè virtute
esse benèque sperare jubetur.
Sed modico post intervallo sex
prædones conspiciuntur unà
omnes è sylva obviam prodire;
& rectâ ad Juvenem tendere.
Circumdant inermem, & ni
quiescat, armati vim minantur.
Mox erepto equo, sarcinas om-
nes diripiunt. Tum ipsi inji-
ciunt manus, arctèque prehen-
sum subistere compellunt, igna-
rum, quid porrò se essent ince-
pturi. Ille rebus jam omnibus
aut amissis, aut captis, vocem
adhuc liberam retinuit, quâ
usus, altum exclamat, *Aloysi*
Beate

Beate, tuum ergo Tu Clientem non
defendes? hic, Aloysi, me, Bone,
deseres? Altera continuò vox,
unde unde allapsa, ad animum
visa accidere; Fili, non deserere.
Et eodem temporis mo-
mento, flens Juvenis circumspi-
cere atque de improvviso Viato-
rem, virum gravem propter ad-
stantem, videre, qui humani-
ter, eccujus egeret? quidque se
vellet, sciscitaretur. Omisit ad
interrogata, tametsi opportu-
na; sed gaudio præceps: O Pa-
ter (nam ipsa hæc ejus verba
juvat adscribere) O Pater, in-
quit, scio, te certè hominem non
esse. Ad quæ verba cum Via-
tor honestè subrifisset, institit
rursus percontari; Ecquonam
hæc ejus peregrinatio specta-
ret? Wolfgangus, ad Urbem
intendere se confessus; ibi voto
resi-

resignato, felices Aloysij sui cineres veneraturum: Nam ei se oculos suos, quos morbo amiserit, receptos ferre. Quibus auditis Viator, cum placide eodem ire se, dixisset; sumptâ personâ; mox vultuosior, prædones, brevi graviq̃ue oratione: Norintné, esse se *Christianos*, scitatur: (*verba Italica fuere, sete voi Christiani?*) Majus momentum habuit interrogatio, quàm ut credamus hominis fuisse. Tribus enim verbis, sex validi latrones in fugam dati, brevi ex oculis sic abiére, & abjectâ prædâ, de Juvene quam egerant, trepidi in latebras concedere, ceu viso coram Judice, festinârunt inde comiter, recreatum ex metu Juvenem, magno animo pergere jussit, promisítque nullum ipsi de reliquo periculum fore.

fore. At Wolfgangus adis,
quod par erat, gratijs, obnixè
rogat, uti Romam usque, quan-
do eodem ipse cogitaret, comes
esse, ductorque ne aspernaretur.
Facilè convenit: & Juvenis tra-
dito ei marsupio, & quicquid
æris ad viaticum inerat, se ei-
dem suâque omnia permittit.

12.

Hic nihil abs re facturum me
puto, si prius, quàm reli-
quum itineris persequar, mo-
rem expectationi lectoris ges-
sero, &, quis ille Viator, atque
Juveni jam undique circumven-
to, tam opportunè obviam ve-
nerit, demonstraro. Nam pri-
mum id multi ex Wolfgango di-
cere conati, hæc sola, quæ re-
ram, comperere. Locum, ubi
delatus in prædones fuerit, in
plano situm, despici facilè om-
nem

nem circumquaque potuisse:
Inibi tamen prius, quàm Aloy-
sius vocaretur, nullius Viatoris
ne umbram quidem, sed longè
latèque meram solitudinem ap-
paruisse. Pòst autem, ut in-
clamatus fuerit, repente eum,
quem diximus, Viatorem ad
Wolfgangi latus, undecunque
extiterit, conspicuum adstitis-
se. Staturam ei justam, habi-
tum oris gravem; ætatem ferè
mediam; vestem denique fuisse
decentem, & quæ Clericum re-
ferret. Mores porro tam com-
positos, ut itinere toto, nihil
potuerit in ijs displicere. Qua-
re negat Wolfgangus, tantum
sibi animi fuisse, ut vel vultum
aliquando curiosiùs examinaret,
vel nomen ab eo conditionem-
que requireret: sed delectatum
ita se ejus comitatu fatetur, ut
sacro

sacro tamen horrore perfusus,
suspiciendum sibi semper, &
reverendum putarit eò magis,
quòd secum identidem cogita-
ret, Illum, quisquis tandem ef-
set, hominem certè mortalem
non esse.

13.

VErùm ut ab hac digressio-
ne, in viam redeamus:
Cum inter duos, ita, ut demon-
stravimus, convenisset; uter-
que depulso latronum periculo,
concordes Romam usque profi-
ciscuntur. Quo tempore, ex
ijs, quæ identidem evenerunt,
multis prætermiſſis, illa solùm
& pauca commemorabimus,
quæ ad instituti rationes perti-
nere præterea videbuntur. Sub
vesperum ejus diei, quo primo
de via ad ædes publicas diver-
terunt, Ductor ille comiter ad
Wolf.

Wolfgangum, Fili, inquit, malo pravoque ingenio erant homines isti. Tum alio die, in sacellum quoddam viarium ingressus, ei imaginem B. Aloyfij ibidem ultro monstravit: & de ipso, cum soli ambularent, identidem hortabatur, ut hymnum sibi aliquem (nam plures Juvenis in Aloyfij nomen compositos, callebat) aut vitæ ab eo actæ historiam, recitaret: visusque ex eo argumento, haud nullam voluptatem capere. Vicissim & ipse alteri multa, de rebus patrijs, & quædam Juveni propria, commemorabat: quæ undenam, & quo pacto rescisset, erat incompertum. Observavit in eo subinde quædam alia Wolfgangus, quæ non ipsi magis, quàm ceteris, apud quos narrata postmodo sunt, suspicionem

cionem auxêre latentis in illo
schemate non plebei Viatoris.
Nam ad alia omnis generis ob-
sequia, atque adeo servitia, qui-
bus assiduis Juvenem ita fove-
rat, ut diu noctûque ab ejus la-
tere non discederet; istud etiam
accessit, quod itinere toto, epu-
las ei, & quicquid corpori cu-
rando necessarium esset, lautè
satis commodèque instruebat;
nullo viatici defectu: cùm in-
terim sciret probè Juvenis,
suum sibi marsupium, quod
omne Ductori commendârat,
ad sumptus certè illos neuti-
quam fuisse suffecturum.

14.

FLorentiam ubi vespere quo-
dam appulissent, in tabernâ
diversoriâ cœnaturi, duo soli,
longèque à turba remoti, accu-
buêre. In eâ coenaculâ, dum in-
ter

ter se nescio quid colloquuntur, subit insperatò Chorus sex Juvenum; qui cum in angulo triclinij taciti restitissent, cæpere, mirâ cum modestiâ, fidebus modisque musicis canere, idque tam scitè, tamque eleganter, ut Wolfgangus hodièque asseveratè dicat, nihil in omni vitâ suavius delicatiúsque audisse. Pendebat inhians, & tam cibi, quàm potus immemor, penè seipsum in illa Musicâ amittebat, noctem totam insomnem ducturus, si ludere Orphei tales perseverassent. At illi, nondum exsatiato hospite, sed dato solum aliquo sui gustu, cum opinionione citius elusissent, ne expectatis quidem gratijs tacitè rursum, quâ venerant, sunt elapsi, mirante Juvene: quippe qui credidisset hunc esse loci gen-

gentisque morem, ut æris eb-
landiendi gratiâ Advenis ibi
tam suaviter applauderetur. Ea
certè voluptas ita tum sensus
ejus animûmque imbuit, ut Flo-
rentiam octavo post mense re-
versus, Virum illustrem (qui
cum redibat) induxerit, ut
quantovis ære Choraulas illos
ac fidicines, invitari sub cœ-
nam iterum juberet; datûm-
que jam Patrifamilias negotium
erat, ut reduceret, verûm is,
bonâ fide, negavit ullos eo loco
Musicos tales unquam fuisse; se
quidem certè de ijs minus nihi-
lo scire. Quare qui illi, & cuja-
tes fuerint, cûm neque ego ha-
beam statuere, aliorum esto di-
vinare. Certè Viatoris tam novi
Societas, ansam præbuit, ut
horum etiam fidicinum pere-
grinitas cum eo, in partem su-
spicio.

spicionis ab aliquibus vocaretur.

15.

Porro examinatus etiam à curiosis est Wolfgangus, utrùmne in diuturna Viatoris illius ac perfamiliari consortione, nullam impatientis aut perturbati animi motum, aliàmve sequioris affectûs notam, quæ hominem proderet, senserit erupisse? Negavit, ullam sensisse: nisi vos istud, inquit, huc trahendum vobis creditis; quod ille, cum alibi in tabernâ, duos quosdam vidisset, nescio, quid, licentius, quàm leges amorum ferrent, vivere (vestis quippe Religiosos prodebat) aliquamdiu se ceu dissimulans repressit. Denique tamen, cum finem illi non facerent, mutatio, ut res postulabat, vultu, per-

percontatus eos est: Itáne vi-
ditasse familiæ suæ Progenito-
rem ipsi crederent, iisque mo-
ribus Cœlum emeruisse? Quâ
unâ percontatione artonitos ita
fregit, ut collatis inter se capi-
tibus, mustrare, & quid ho-
minis is esset, clàm requirere
cœperint: Ut adeò ne isti qui-
dem visi fuerint argumento ca-
ruisse, quo majus aliquid de eo,
quàm præsefererat, opinaren-
tur.

16.

UT ut est; confecto demum
itinere, quod commune
uterque Ferraria Romam usque
habuere, Ductor in Urbem in-
gressus. Comitum suum rediit
ad B. Aloysij Sacellum, ubi re-
positæ ejus reliquiæ conduntur
religiosissimè perduxit. Inde ad
Collegium Germanicum comi-
tatus

tatus, atque inibi ab alijs, qui hodiéque superstites testantur, conspectus, Wolfgango novissimè salutato, sic discessit, ut diceret: Inter se iterum visuros esse. Verùm quisquis ille, seu hominum seu Cœlitum fuit, & quocunque abiit (nam id in medio relinquimus) certè de Aloysij Cliente præclare meritus, ab eo discessu, ad hunc diem, nusquam apparuit; nec requirenti Juveni vehementerque desideranti, ullum fugæ suæ vestigium reliquit. Mansit tamen in Wolfgango æterna horum gratæque memoria; isque erga nomen Aloysij amor, ut ubique ejus Clientem sese, palàm liberéque proclamet. Cui eidem, ut de restituto præsertim lumine gratum se sæpius sistetet; vertente jam anno

M. DC. uno & trigesimo, alteram peregrinationem, aditum magnis Adriatici maris periculis, & haud dubiâ B. Aloysij operâ superatis, instituit; Romamque iterum, sed pedestri itinere ex voto contendit: & quod studium suum Patrono uberius commendaret, rejecto omni viatico (quod longè Viro nobili suppetebat) stipe, per viam coactâ, quoad in Urbem pervenit, voluntariè visitavit.

17.

CETERUM hæc Cœli Beneficia, paulô jam antiquiora, non passus est obsolescere Aloysius; sed ea recentibus nuper, iisque luculentis instauravit atque auxit. Cùm enim annis ab hinc quatuor Wolfgangus insalutatis ejus cineribus in patriam revertisset; incommode est.

est factum, ut eodem tempore
adira se tempestas ab Aquiloni-
bus in Germaniam moveret;
brevique per plures provincias
effusa, sacra & profana passim,
ferro & flammâ tædè miserèque
pervastaret, ut nullo unquam re-
fulmine quidem afflari amburí-
que Patria, tam perniciosè po-
tuisse. Tum usu venerat for-
tè, ut pridie Idus Majas, cum
Landishuto jam Suecus potie-
batur, Wolfgangus in æde sum-
mâ, sui securus, ad aram lita-
ret: intimisque sensibus hanc
hujusmodi vocem haurire, cre-
deret: Proficisceretur bonis avi-
bus, & hostem, quâ duceret, au-
dacter, nullo nec verbo, nec vul-
tu contumax sequeretur. Ma-
nere se quidem gravia didique
aspera, sed ijs tamen omnibus fore
superiorem. Sacris deinde ritè
C 3 per-

perpetratis, cum è templi foribus vixdum fuisset egressus, audijt, hanc Civibus suis impostam necessitatem esse, ut si hostem ab Urbis excidio divertere vellent, obsides ei, quos, quotque posceret, dederentur. Inter hos obsides sortitò captus ipse, mox Augustam Vindelicorum abducitur: ibi ab hoste barbaro malè inclementèrque habitus, in longâ & difficili custodia, paulò minus triennium remansit.

18.

EX eo tam ærumnoso carcere, varij morbi sua plerique initia traxêre; quibus ille gravissimis assiduisque, biennium ipsum, conflictatus, omnium Medicorum artes & ingenia fatigavit. Sed nullo id neque operæ, nec industriæ profectu.

Mina.

Minabantur jam letiferæ feb-
res ; jam capitis gravedines ,
fluente undique humore , stran-
gulabant : tum crebra convul-
sione pectus , & multa intempe-
rie corpus ubique laborabat.
Adhæc , cibum ventriculus ,
quemcumque sumpisset , reje-
ctare ; membra tumore noxio ,
planèque ominoso , turgere ; &
identidem alia calamitas aliam
excipere ; ut adeo bis & quin-
quagies (quis credat) inciden-
da homini vena fuerit , & san-
guis uberrimè de brachio mit-
tendus , ne repentino sympto-
mate præfocaretur. Denique
augente in dies malo , ars & na-
tura succubuère ; ut æger sen-
su , animæque defectus , ac pro-
pe jam exspirasse creditus , ca-
daveris in morem à circumstan-
tibus jam jam relinqueretur.

Inter quæ funeris præludia,
Wolfgango rursus, vel objecta
est, vel obijci certè visa Aloysij
species; propter lectulum ad-
stantis, rosâque redolente stra-
gulum inspergentis. Excitavit
ægrum ea, quæcunque fuerit,
opinio, ut novo se voto confe-
ctum obstringeret; si ex morbo
convaluisset, ad ejus tumulum
tertiam profectionem suscipe-
re. Nec diu spes irrita fuit.
Nam ab ejus voti nuncupatio-
ne, melius habere, brevique
convalescere cæpit: Medico
immane quantum stupente,
eumque vivere posse, infician-
te: qui etiam cum primum spi-
rare illum, valeréque jam au-
diisset, negavit asseveratè, ta-
meti Oculis eum suis videret,
vivere crediturum. Postremò
tamen, ut adveniens occurren-
tem,

tem, ac salutantem conspexit, attonito similis eum, merum *Medicinæ Medicorūque opprobrium* appellavit; quippe quem omnes isti certò certus jam extulerant, & non tam moriturum, quàm mortuum extintūque pronuntiārant. Eaque propter victum artis naturæque ingenium fuisse, publicis litteris est confessus. Quam eandem in rem, plurium testimonia consensere, qui juratâ syngrophâ palàm faciunt; rem ita se, uti narrata est, habere: sæpèque ex Medico audisse fatentur, cùm diceret, suis se medicamentis ægro accelerasse potius mortem, quàm vitam (nisi cælestes favores adfuissent) produxisse. Quare Wolfgangus tot Aloyhij Beneficijs occupatus, atque e cæcitate in lucem, è

56 *Beati Aloysij Beneficia.*
prædonibus in libertatem, &
morbis mortisque faucibus in
vitam restitutus causam habere
se non unam volens libensque
gloriatur, cur DEO Opt. Max.
suoque Aloysio in omnem æter-
nitatem sit mancipatus.

Atque idem, quæque hîc pro-
lixè nos scripsimus, omnia,
uti scripsimus, verbo calamo-
que confirmavit; utque alijs
eadem, si quibus videretur, pro
majori DEI ter Opt. Max. glo-
ria, & augendâ B. Aloysij vene-
ratione, narrari liberè pos-
sent, permisit.



Ego Wolfgangus ab & in
Asch, in Oberndorff, Illustris-
simorum & Reverendissimo-
rum Principum & Episcopo-
rum Frisinga & Ratispone
Consiliarius, Canonicus Lan-
disbutanus, peracto sacro
Missa Sacrificio, coram Deo
& totâ cœlesti curiâ, & Ec-
clesiâ sanctâ profiteor & iuro,
quod non modo ista verissima
sint, sed complura D E I, A-
loysiique Beneficia, quæ lu-
bens volensque præterire vo-
lui, supradictis annumerare
possim. Quæ omnia manu
mea & gentilitijs insignibus,
hic appressis confirmo.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

OFFI
AL
GON
Societ
NVO
LOYS
Ter
silve
m
uro
med
rot
Pronus
LOY
Ter
sal
D
T
T

OFFICIUM

B. ALOYSIJ

GONZAGÆ,

Societ. JESU.

INVOCATIO.

ALOYSI ter beate,
Ter beate, & amplius.

Rara, salve gemma, nostri

Gemma salve sæculi.

Te saluto corde toto,

Te medullis omnibus.

Corde toto te Canentem

Pronus audi Servulum.

ALOYSI ter beate,

Ter beate, & amplius

Rara salve gemma, nostri

Gemma salve sæculi.

AD MATUTINUM.

Virginum Sponsus suo amore
accendat præcordia nostra

Amen.

ψ. Domine labia mea aperies.

R. Et os meum annuntiabit laudem tuam.

ψ. Deus in adiutorium, &c.

ψ. Gloria Patri, & Filio, &c.

Hymnus.

Huc adeste qui Beatum
Amatis Aloysium.

Huc adeste non amantes,

Atque amare discite.

Magnus est Beatus iste,

Magnus Aloysius,

Sive vitam, sive clari

Stemina spectem sanguinis,

Magnus est Beatus iste,

Magnus Aloysius.

Antiph. O Glorioso Juvenis,
cujus patrocínio omnes triumphant Nationes, amictus stolâ albâ, sequeris Agnum quocunque jerit. *Oremus.*

DEUS, qui inter cætera Bonitatis tuæ miracula pusillum

Socius

Societatis Jesu gregem B. Aloy-
sij virtutibus ornare voluisti ;
præsta quæsumus , ut qui dulce
ejus nomen invocamus , suavi-
tate interna repleti , petitionis
nostræ salutarem consequamur
effectum. Per Dominum no-
strum Jesum Christum, &c. Amen.

AD PRIMAM.

Virginum Sponsus suo amore
accendat præcordia nostra
Amen.

℣. Deus in adjutorium, &c.

℣. Gloria Patri, & Filio, &c.

Hymnus.

DUm tenellus est puellus,
Magnus est virtutibus;

Tantus ardor in tenello

Jam flagrabat pectore.

Tantus ignis per medullas

Æstuabat osium.

Christum amabat, & vicissim

Christus Aloysium.

Inter

Inter ignes, inter undas
Sospiravit Parvulum.

Antiph. Similabo eum Viro
sapienti, qui ædificavit domum
suam supra firmam petram.

✠. Amavit eum Dominus, &
ornavit eum.

✠. Stola[m] gloriæ induit eum.

Oremus.

DEUS, qui famulum tuum B.
Aloysium in primo Adole-
scentiæ flore à sæculi vanitate
avocatum, non abbreviata manu
tua, brevi tempore in Societate

ESU Filij tui, ad summum san-
ctitatis fastigium perduxisti :
argire quæsumus, ut ejus meri-
s & intercessione, mundi vana
pernentes, iisdem, quibus ipse
floruit, virtutibus floreamus.

Per Dominum nostrum, &c.

A D T E R T I A M.

Virginum sponsus tuo amo-
re

re accendat præcordia nostra,
Amen.

℣. Deus in adjutorium, &c.

℣. Gloria Patri, & Filio, & Spi-
ritui sancto. R. Sicut erat, &c.

Hymnus.

Quando vota sic amato
Funditabat Numini,

Ex ocellis ibat imber,

Imber ibat gemmeus.

Ex ocellis nectar illud

Ebibebant Angeli;

Inque terram decidebat

Quod fefellit Angelos:

Inde terra sæpe fusis

Innatabat lachrymis.

Antiph. Hic vir despiciens
mundum, & terrena triumphans,
divitias cœlo condidit ore
manu

℣. Justum deduxit Dominus per
vias rectas.

R. Et ostendit illi Regnum Dei.

Ore

Adesto Domine, supplicationibus nostris, quas in B. Aloy-
sij Confessoris tui memoriam de-
ferimus: ut qui nostræ justitiæ
fiduciam non habemus, ejus, qui
tibi placuit, precibus adjuve-
mur. Per Dominum nostrum, &c.

AD SEXTAM.

Virginum Sponsus suo amo-
re accendat præcordia nostra,
Amen.

℣. Deus in adjutorium, &c.

℟. Gloria Patri, & Filio, &c.

Hymnus.

Erga sævis exarabat
Verberata funibus.

Ca pallent, membra languent,

Cæsa scorpionibus.

Ecce agentem, Christe, blandis

Tu trahebas nexibus,

Ad tuorum sevocabas

Castra Tu Sodalium.

Mun-

Mundus obstat, pugnat Orcus :
Vincit Aloysius.

Antiph. Ecce homo sine que-
rela verus DEI cultor, absti-
nens se ab omni opere malo, &
permanens in Innocentia sua.

℣. Magna est gloria ejus in sa-
lutari tuo.

℞. Gloriam & desorem impo-
nes super eum.

Oremus.

DA nobis, quæsumus Domi-
ne, B. Aloysij palmas inces-
sabili devotione venerari : ut
quas digna mente non possumus
celebrare, humilibus saltem
frequentemus obsequijs. Per
Dominum nostrum, &c. Amen.

AD NONAM.

Virginum Sponsus suo amo-
re, &c.

℣. Deus in adjutorium, &c.

℣. Gloria Patri, & Filio, &c.

Hymnus

FLent parentes flentque fratres.

Flétque mæsta patria.

Per parentes, pérque fratres,
Pérque mæstam patriam.

Evolavit ad Sodales,

Tot triumphis nobilis.

Ite fratres, & parentes,

Ito mæsta patria.

Jam beatus, jam triumphat

Vester Aloysius.

Antiph. Estote fortes in bello

pugnate cum antiquo serpen-

& accipietis regnum æter-

num.

Beatus quem elegisti, & as-

sumpsisti.

In habitabit in atrijs tuis.

Oremus.

DEUS, qui nos conspicias ex
nostrâ infirmitate deficere,
fac nos ad amorem tuum per

B. A-

Beati Aloysij.

67

B. ALOYSII exempla restau-
rari. Per Dominum nostrum, &c.

AD VESPERAS.

Virginum Sponsus suo amo-
re accendat præcordia nostra,
Amen.

℣. Deus in adjutorium, &c.

℟. Gloria Patri, & Filio, &c.

Hymnus.

Quando tandem tanta liber
Expedivit vincula,

Tam severè, tam pudicè
Serviebat Numini;

Nulla labes ut beatum
Læserit pectusculum,

Nullus illi paulò major
Nævus unquam adhæserit.

Tam severè, tam pudicè
Serviebat Numini.

Antiph. Hic est, qui semper

Evangelium Christi gerebat in
pectore suo, & non diebus, ne-
que noctibus à colloquijs divinis
& oratione vacabat.

℣. Oss

ψ. Os justi meditabitur sapientiam.

℞. Et lingua ejus loquetur judicium.

Oremus.

DEUS, qui famulum tuum B. Aloysium innumeris decorasti miraculis: da, quaesumus; ut ipso intercedente, thesauris repleti coelestibus, ad aeternae salutis portum feliciter perveniamus. Per Dominum nostrum JESUM Christum, &c.

AD COMPLETORIUM.

Virginum Sponsus suo amore accendat praecordia nostra, men.

℞. Convertte nos Deus salutaris noster.

℞. Et averte iram tuam a nobis.

ψ. Deus in adjutorium meum intende.

℞. Gloria Patri, & Filio, &c.

Hymnus.

*Beati Aloysij
Hymnus.*

69

Inde plenus delicatis
Cœlitum favoribus,
Ad superna, raptus orbi,
Commigravit gaudia.
Inde semper ad Clientum
Vota clemens annuit.
Sanitatem reddit ægris,
Cæca pandit lumina.
Claudicanti membra reddit:
Nemo frustra supplicat.

Antiph. Iste agnovit justitiam,
& vidit mirabilia magna, & con-
tempnit vitam mundi, & inven-
tus est in numero Sanctorum.

Y. Consummatus in brevi, ex-
plevit tempora multa.

R. Placita enim erat Deo anima
illius.

Oremus.

Omnipotens sempiterne De-
us, qui B. Aloysium famu-
lum tuum, immundi hujus sæ-
culi

70 Officium B. Aloysij.

culi mare, mirâ corporis & ani-
mi innocentia transire fecisti,
ejusque sanctitate & meritis
Filij tui Societatem exornare
voluisti :: præsta supplicibus
tuis, ut ejus virtutum seduli
imitatores effecti, etiam oratio-
num suffragia consequamur. Per
Dominum nostrum, &c. Amen.

COMMENDATIO.

ALOYSI ter beate,

Ter beate, & amplius.

Me tot inter supplicantes

Supplicantem respice.

Cumque sæva me tremendo

Parca figet spiculo;

Tunc tuum periclitantem

Ne relinque servulum:

Sed beata jubilantem

Fac videre gaudia.

Amen.

ysij.
ris & ani
e fecisti,
meritis
exornare
plicibus
n seduli
oratio
tur. Per
Amen.
O.
us.
o
o

✠ (71) ✠



LITANIAE

DE

B. ALOYSIO.

KYrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Pater de coelis Deus, Miserere
nobis.

Fili Redemptor mundi Deus,
Miserere nobis.

Spiritus sancte Deus, Miserere
nobis.

Sancta Trinitas unus Deus, Mi-
serere nobis.

Sancta Maria, Ora pro nobis.

S. Dei Genitrix, Ora pro no-
biss.

D

S. Vir

72 *Litania*
S. Virgo Virginum,
B. ALOYSI,
B. Virginis deliciæ,
Christo Charissime,
Juvenis Castissime,
Juvenis Angelice,
Juvenis humillime,
Idæa Juventutis Studiosæ,
Contemptor opum,
Osor vanitatum,
Irrisor honorum,
Honor Principum,
Gemma Nobilitatis,
Flos Innocentiæ,
Decus Religionis,
Mortificationis speculum,
Perfectæ obedientiæ specu-
lum,
Evangelicæ paupertatis a-
manitissime,
Devotionis Studiosissime,
Regularum cultor Zelosis-
sime,

B. Aloysij.

71

Salutis animarum sitientissime,

Ora pro nobis,

Adorator Panis Evcharistici
continue, Ora pro nobis.

Singularis S. Ignatij cultor, Ora
pro nobis.

Propitius nobis esto, Domine,

Exaudi nos Domine.

A concupiscentia oculorum, Li-
bera nos Domine.

A concupiscentia carnis,

A superbia vitæ,

Per intercessionem & meri-
ta B. ALOYSII,

Per Angelicam ipsius puri-
tatem,

Per ipsius sanctitatem &
gloriam,

Peccatores, Te rogamus audi
nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, Parce nobis JESU.

Libera nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, Exaudi nos **J E S U.**

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, Miserere nobis **J E S U.**

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Kyrie eleison.

Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster, &c.

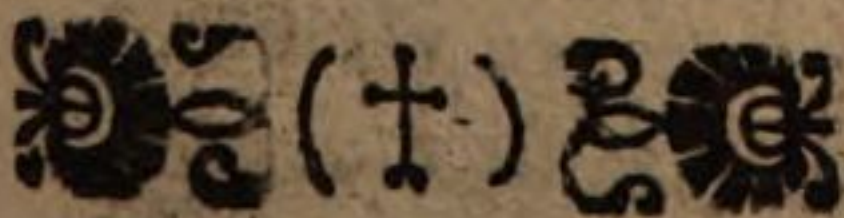
Oratio pro nobis beate A-
L O Y S I.

Requiescat. Ut digni efficiamur promif-
sionibus Christi.

Oremus.

Beatissime **A L O Y S I**, in
tuam ego me commendo tu-
telam, ne despicias tui aman-
tissimum Clientem: sed auxi-
liare, ut virtutum tuarum sedu-
lus, & constans imitator exi-
stam; infunde in cor meum ali-
quas tuæ devotionis guttulas,
ut

ut remōtis impedimentis dignè
 divinis laudibus vacem. Im-
 petra mihi, O Angelice Juve-
 nis, à Domino & Virgine M A-
 R I A, ut pura mente, vitáque
 tibi simili D E O vivam, nec me
 deferas in mortis hora, sed tua
 mihi adsis dulcissima præsentia,
 defendens & conservans me ab
 omni periculo animæ, ut Bea-
 tissimâ Virgine M A R I A, An-
 gelo Custode, te, omnibúsque
 sanctis comitatus, tua, illorúm-
 que intercessione purus ab omni
 macula effectus, lætus divino
 me sistam Judici, tecúmque mihi
 dilectissimo, totáque, cœlesti
 curia, Creatorem meum lau-
 dem in æternum,
 Amen.



SUSPIRIA
B. ALOYII.

I.

O Christe pendes Arbore,
Amore vulneratus,
Pendes Amoris victima!

Quid Christe mi rependam?
Lates minuto Maximus
Sub Panis involucro
Mihique te das ferculum!
Quid Christe mi rependam?

2.

me sic Amantis gloriæ,
Vitámque sanguinémque
si millies rependero
Prô! quantulum rependam.
Hæc sola post hac vita sit,
Sudor, laborque solus,
Amare te pro viribus,
Morique sic amando.

3. Et

3.

Et Te, MARIA, Virginem
Cum Filio Parentem
Dum spiro, (testor fidera,)
Te diligam MARIA
Sed Mater, ut clientulum
Juves periclitantem,
Per Filij te vulnera
Obtestor, & cruorem.

A D

B. ALOYSIUM.

Pro Impetrando dono Castitatis.

Antiph. Dilectus meus mihi, &
ego illi, qui pascitur inter li-
lia.

ψ. Beati Immaculati.

℞. Qui sequuntur Agnum, quo-
cunque jerit.

Oremus.

Gloriose mundi victor &
mundanæ voluptatis trium-
phator

78 *Suspiria B. Aloysij.*

phator, B. ALOYSI, qui per omnia Sirenum pericula, & carnis illecebras primum Innocentiae & pudicitiae florem illaesum caelo deportasti, exaudi humillimè deprecantes, atque omnia corporis & animae pericula fac nos constanter devitare:

DEUS, qui B. ALOYSIUM famulum tuum per totius vitae cursum ab omni fœdarum cogitationum & mortiferae culpae macula illaesum conservasti, quæsumus, ut nos similes ei facias munere & amore. Per Christum Dominum nostrum Amen.

F I N I S.



Bidermann, Jakob,

Compendium Vitae B. Aloysii Gonzagae

Monachium 1722

V.ss. 29

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10787548-6

VD18 14405415-001